

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie środków zapobiegawczych w ochronie dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym (opinia dodatkowa)

(2012/C 24/33)

Sprawozdawczyni: **Madi SHARMA**

Dnia 20 stycznia 2011 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny postanowił, zgodnie z art. 29 lit. a) przepisów wykonawczych do regulaminu wewnętrznego, sporządzić opinię dodatkową w sprawie

środków zapobiegawczych w ochronie dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym (opinia dodatkowa).

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 31 sierpnia 2011 r.

Na 475. sesji plenarnej w dniach 26–27 października 2011 r. (posiedzenie z 26 października) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 79 głosami – 2 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 **Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny zdecydowanie potępia wszelkie formy seksualnego wykorzystywania dzieci** i z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do bardziej zdeterminowanej walki z nim poprzez przedstawienie nowej dyrektywy w sprawie walki z seksualnym wykorzystywaniem dzieci i ich niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, a także pornografią dziecięcą.

1.2 W swojej poprzedniej opinii⁽¹⁾ EKES przedstawił zalecenia do proponowanej dyrektywy. Choć celem dyrektywy jest zapobieganie, nie jest ono dostatecznie obszernie uwzględnione w tekście. **Prewencja na wielu poziomach ma kluczowe znaczenie dla ochrony dzieci.** Osoby, które w dzieciństwie padły ofiarą wykorzystywania seksualnego, doświadczają nie tylko niedopuszczalnego pogwałcenia prawa do integralności cielesnej, ale także przez całe życie cierpią z powodu potwornych konsekwencji społecznych, emocjonalnych i psychologicznych. Celem niniejszej opinii dodatkowej jest przedstawienie zaleceń dotyczących prewencji.

1.3 EKES ponownie wzywa wszystkie państwa członkowskie **i Unię Europejską do podpisania i ratyfikowania w trybie pilnym, na mocy nowego traktatu lizbońskiego, Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych⁽²⁾ oraz Protokołu fakultatywnego ONZ do Konwencji o prawach dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii⁽³⁾**, by wzmocnić zdolność UE do zapobiegania seksualnemu wykorzystywaniu dzieci.

⁽¹⁾ Opinia EKES-u w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci i pornografii dziecięcej, uchylającej decyzję ramową 2004/68/WSiSW, Dz.U. C 48 z 15.2.2011, s. 138–144.

⁽²⁾ Konwencji nie podpisały Czechy i Łotwa, a 15 państw członkowskich wciąż jej nie ratyfikowało: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=201&CM=&DF=&CL=ENG>.

⁽³⁾ Wciąż nie ratyfikowały go Czechy, Finlandia i Irlandia: http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mdsg_no=IV-11-c&chapter=4&lang=en.

1.4 Unia Europejska musi wypracować spójne i jednolite podejście do zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu dzieci we wszystkich państwach członkowskich. **EKES wzywa Komisję Europejską, by doprowadziła do wdrożenia strategii Unii Europejskiej dotyczącej zapobiegania seksualnemu wykorzystywaniu dzieci** i ustanowiła solidne ramy, w jakich państwa członkowskie UE będą chronić dzieci i wzmacniać ich pozycję w społeczeństwie. Cele strategii powinny wpisywać się w następujące cztery aspekty:

1) kształcenie:

- edukacyjne programy uświadamiające dla dzieci;
- szkolenie i pomoc dla pracowników oraz wolontariuszy;
- szkolenia dla mediów;
- programy pozytywnego rodzicielstwa;
- bezpieczne korzystanie z Internetu;

2) egzekwowanie prawa i inne struktury wsparcia:

- weryfikacja;
- telefon interwencyjny w sprawie zaginionych dzieci;
- system powiadamiania o zaginionych dzieciach;
- system egzekwowania prawa międzynarodowego;

3) rola społeczeństwa obywatelskiego:

- przeznaczanie dalszych funduszy na rozwój działających już programów;
- kampanie uświadamiające;

4) badania i normy:

- europejskie biuro informacyjne;
- poglądy i opinie dzieci;
- standardy bezpieczeństwa w internecie i usuwanie treści przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci.

1.5 Zawarte w tej opinii środki nie są wyczerpujące⁽⁴⁾. EKES pozytywnie ocenia prace wielu podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacji pozarządowych, na rzecz wprowadzania środków zapobiegawczych. Przykłady sprawdzonych rozwiązań, zbyt liczne by je tutaj wymienić, to ogromny potencjał, z którego mogą korzystać inne podmioty. W tym celu EKES stworzył bazę danych⁽⁵⁾.

2. Kontekst i cele

2.1 Głównym celem wprowadzenia środków zapobiegawczych musi być zwalczanie wykorzystywania seksualnego dzieci. Wszystkie strategie polityczne muszą być podporządkowane zasadom Konwencji o prawach dziecka ONZ. Na mocy Konwencji dziecko to osoba poniżej 18 roku życia.

2.2 Seksualne wykorzystywanie dzieci może przybierać różne formy: kazirodztwa i wykorzystywania seksualnego, pornografii, prostytucji, handlu ludźmi, deprawacji i przemocy na tle seksualnym w samej grupie rówieśników⁽⁶⁾. Należy zwalczać wykorzystywanie seksualne równocześnie na poziomie lokalnym, krajowym, europejskim i globalnym. Środki zapobiegawcze powinny być jednak skoordynowane i spójne. Należy nieustannie je monitorować by zagwarantować, że są odpowiednio dostosowane do struktur i zgodne ze sprawdzonymi rozwiązaniami. Należy także zadbać o to, by środki zapobiegawcze uwzględniały nowe pojawiające się możliwości seksualnego wykorzystywania dzieci (np. w związku z nowymi technologiami).

2.3 Dzieci są szczególnie narażone na wszelkie przejawy niegodziwego traktowania, a z punktu widzenia przestępczości, np. użycia przemocy i gwałtu, zachodzi większe prawdopodobieństwo, że zaznają one prześladowania niż w przypadku osób dorosłych. Choć brak statystyk na ten temat, z dostępnych danych wynika, że **co piąte dziecko w Europie jest w dzieciństwie wykorzystywane seksualnie** co najmniej jeden raz⁽⁷⁾. Szacuje się, że w 70–85 % przypadków ofiara zna sprawcę, dlatego środki zapobiegawcze powinny uwzględniać tę szczególną okoliczność. Ofiarami molestowania padają zarówno chłopcy, jak i dziewczynki, dzieci pochodzące ze wszystkich grup etnicznych i społeczności. Choć z niektórych badań wynika, że wykorzystywanie seksualne często ma miejsce, kiedy dziecko osiąga wiek 12–13 lat, to wiele strategii prewencyjnych koncentruje się głównie na młodszych dzieciach. Na największe ryzyko wykorzystania narażone są dzieci „bezbbronne”: niepełnosprawne, utrzymywane przez państwo,

oddzielone od rodziny i będące ofiarami handlu ludźmi, dzieci mające problemy z narkotykami i alkoholem, znajdujące się w trudnej sytuacji społecznej lub te, które były już wykorzystywane seksualnie.

2.4 UE uznaje prawa dziecka w art. 3 (Traktat o Unii Europejskiej) traktatu lizbońskiego i w Karcie Praw Podstawowych, konkretnie w art. 24, który ustanawia pozytywny obowiązek zapewnienia takiej ochrony dziecka, jaka jest konieczna dla jego dobra. Praktycznym zastosowaniem tego prawodawstwa jest ukierunkowana polityka w zakresie propagowania, ochrony i egzekwowania praw dziecka⁽⁸⁾.

2.5 EKES z zadowoleniem przyjmuje opublikowany niedawno przez Komisję Europejską program polityczny UE w zakresie praw dziecka. Program ten opiera się na zasadach ustanowionych w Karcie Praw Podstawowych i sytuuje prawa dziecka w samym centrum działań politycznych w kluczowych obszarach, włącznie z bezpieczeństwem w internecie i ochroną przed handlem ludźmi.

2.6 Głównym celem niniejszej opinii jest położenie nacisku na możliwość wprowadzenia środków zapobiegawczych i na fakt, że wiele podmiotów już wykonuje ogromną pracę w tej dziedzinie. EKES pozytywnie ocenia działania wielu podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacji pozarządowych, na rzecz wprowadzenia środków zapobiegawczych. Przykłady sprawdzonych rozwiązań są zbyt liczne, by wymieni je w niniejszej opinii; mają jednak ogromne znaczenie dla tych, którzy mogą coś z nich wynieść, wykorzystując doświadczenia innych i mobilizując do działania społeczeństwo obywatelskie. W tym celu EKES stworzył bazę danych⁽⁹⁾.

3. Uwagi ogólne – środki zapobiegawcze

3.1 Środki zapobiegawcze powinny opierać się na podejściu holistycznym i skoncentrowanym na dzieciach. Należy je stosować jak najwcześniej i przy jak najniższym poziomie interwencji. Można w tej dziedzinie poprzeć wiele świetnych projektów. EKES wzywa Komisję Europejską do przyjęcia i wyegzekwowania strategii Unii Europejskiej dotyczącej zapobiegania seksualnemu wykorzystywaniu dzieci, określającej skoordynowaną wizję we wszystkich państwach członkowskich i dążącej do osiągnięcia celów zawartych w opisanych poniżej czterech dziedzinach.

3.2 EKES jest świadomy ogromu wyzwania, jakie stanowi walka z przestępstwem seksualnego wykorzystywania dzieci. Ten rodzaj znęcania się jest często niedostrzegalny. Wynika to z nieodłącznego mu potajemnego charakteru oraz faktu, że ofiary – które czują się winne, boją się lub nie znają swoich praw – rzadko zgłaszają to przestępstwo. Internet i inne technologie stwarzają nowe okazje dla wyrodnialców, a także umożliwiają produkcję i rozpowszechnianie pornografii dziecięcej. Swoboda podróżowania umożliwia sprawcom dotarcie do najbardziej bezbronnych dzieci. Przestępcy stosują coraz

⁽⁴⁾ Zostały one opracowane po konsultacjach z irlandzką Ligą Praw Dziecka („Children’s Rights Alliance”), która zrzesza ponad 90 organizacji pozarządowych działających na rzecz zagwarantowania praw i potrzeb dzieci w Irlandii, poprzez akcje na rzecz pełnego wdrożenia Konwencji o prawach dziecka ONZ (www.childrensrightrights.ie); do Ligi należą także pracujące w tym obszarze europejskie organizacje pozarządowe.

⁽⁵⁾ <http://www.eesc.europa.eu/prevent-child-abuse>.

⁽⁶⁾ Kampania Rady Europy na rzecz powstrzymania przemocy seksualnej w stosunku do dzieci: www.coe.int/t/dg3/children/1in5/source/Outline_en.pdf.

⁽⁷⁾ Tamże.

⁽⁸⁾ Za przykład może posłużyć strategia UE na rzecz młodzieży przyjmująca międzysektorowe podejście w zakresie spraw młodzieży i wzmacniająca współpracę w dziedzinie kształtowania polityki: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/youth/ef0015_en.htm.

⁽⁹⁾ Zob. przypis 6.

bardziej wyrafinowane metody i są coraz lepiej zorganizowani, a młodsze dzieci znajdują się w coraz większym niebezpieczeństwie. Informacje o wykorzystywaniu docierają do placówek ochrony nieletnich jedynie w ok. 10 % przypadków⁽¹⁰⁾. Osoby wykorzystujące seksualnie dzieci pochodzą ze wszystkich środowisk społecznych, a większość z nich nigdy nie była karana za przestępstwa na tle seksualnym⁽¹¹⁾.

3.3 Wczesna interwencja, mająca miejsce zanim dojdzie do wykorzystania seksualnego dziecka, powinna być stosowana wobec dzieci już znajdujących się w sytuacji największego ryzyka i dzieci, które potencjalnie mogą zostać wykorzystane seksualnie w przyszłości. Środki bezpośrednie, takie jak edukacja publiczna i wczesna interwencja to tylko pierwszy krok w tym kierunku. Do przerywania „cyklu znęcania się” niezbędne są także środki zapobiegające wtórnej wiktyimizacji. W centrum uwagi musi także znaleźć się leczenie sprawców i potencjalnych sprawców.

3.4 Choć większość przypadków wykorzystywania seksualnego ma miejsce w rodzinie lub najbliższym otoczeniu⁽¹²⁾, znęcanie się może przybrać formę bardzo zorganizowanej przestępczości z udziałem wielu sprawców. Handel ludźmi to globalnie trzecie najbardziej powszechne przestępstwo na skalę międzynarodową i można na nim bardzo dużo zarobić⁽¹³⁾. Na całym świecie liczba ofiar handlu ludźmi to 2,5 mln⁽¹⁴⁾. Szacuje się, że 43 % stanowią ofiary wykorzystywania seksualnego, a prawie połowa to dzieci⁽¹⁵⁾. Wykorzystywanie seksualne dzieci przybiera często postać przestępstwa popełnianego w różnych krajach, a jego zwalczanie musi wykraczać poza granice krajowe.

3.5 Bardzo ważny jest udział dzieci i młodzieży w dyskusji – zapewni, że ich opinia zostanie wysłuchana i uwzględniona w strategiach zapobiegania. Wiele takich modeli już funkcjonuje⁽¹⁶⁾. Wykorzystanie młodzieżowego języka zachęci dzieci do bardziej otwartej rozmowy na ten temat i umożliwi przełamać tabu.

4. Część 1: Edukacja

4.1 EKES zaleca, by wszystkie dzieci w państwach członkowskich uczestniczyły w edukacyjnych programach uświadamiających na temat seksualnego wykorzystywania dzieci. Informowanie dzieci odpowiednio do ich wieku i umożliwienie im mówienia o wykorzystywaniu seksualnym ma kluczowe znaczenie.

4.2 Programy edukacyjne jako podstawowa strategia zapobiegania okazały się już skuteczne w innych obszarach. Stanowią doskonałą okazję do prewencji i świetnie nadają się

do propagowania zgłaszania przypadków znęcania się. Edukacyjne programy uświadamiające mogą w miarę możliwości zostać włączone w funkcjonujące już programy, takie jak „Stay Safe”⁽¹⁷⁾ i SPHE⁽¹⁸⁾. Programy takie powinny:

- być dostosowane do poziomu rozwojowego dzieci, propagować zdrowy rozwój seksualny i nie prowadzić do represjonowania dzieci; powinny także umacniać ich pozycję w społeczeństwie;
- kierować się specjalnie do dzieci – nie do ich rodziców – ze szczególnym uwzględnieniem dzieci starszych;
- umożliwiać ukierunkowaną prewencję obejmującą dzieci najbardziej narażone;
- wiązać się z mechanizmami doradztwa – przyjaznego dziecku i łatwo dostępnego – oraz zgłaszania przypadków znęcania się⁽¹⁹⁾;
- uwzględniać niezbędne placówki wspierające, w których pracuje wystarczająca liczba personelu;
- być regularnie monitorowane i oceniane zgodnie z pojawiającymi się najlepszymi rozwiązaniami.

4.3 EKES wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia obowiązkowych szkoleń z zakresu prewencji seksualnego wykorzystywania dzieci, w których uczestniczyliby pracownicy i wolontariusze pracujący z dziećmi, zwłaszcza w sektorach egzekwowania prawa, zdrowia oraz edukacji (formalnej i nieformalnej). Ważną rolę mają do odegrania zarówno organizacje i związki zawodowe oraz partnerzy społeczni, jak i organizacje religijne, sportowe i rekreacyjne. Personel pracujący z dziećmi, które padły ofiarą wykorzystywania seksualnego, powinien mieć do dyspozycji odpowiednie mechanizmy wsparcia, włącznie z regularnym nadzorem i pomocą psychologa.

4.4 EKES zaleca programy edukacyjne dla mediów. Należy także opracować zasady etyczne dotyczące informowania o tym zjawisku.

4.5 W ramach zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu dzieci, rodzice i rodziny powinni mieć dostęp do programów pozytywnego rodzicielstwa. Rodzice powinni otrzymywać informacje dotyczące środków zapobiegawczych już przed narodzinami dziecka i w trakcie opieki położniczej.

⁽¹⁰⁾ Przemówienie wicesekretarza generalnego Rady Europy na piątym forum praw dziecka UE we Włoszech (listopad 2010 r.): www.coe.int/t/dc/press/news/20101129_disc_sga_en.asp.

⁽¹¹⁾ David Finkelhor „The Prevention of Childhood Sexual Abuse” (2009), s. 178.

⁽¹²⁾ Zob. przypis 6.

⁽¹³⁾ ECPAT International, zestawienie: „Handel dziećmi w celach seksualnych w Zjednoczonym Królestwie”.

⁽¹⁴⁾ Międzynarodowa Organizacja Pracy, arkusz statystyk dotyczących pracy przymusowej (2007).

⁽¹⁵⁾ Przemówienie Viviane Reding pt. „Odnowione zobowiązanie w kwestii praw dziecka” (październik 2010 r.): <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/10/550&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>.

⁽¹⁶⁾ Np. film Rady Europy pt. „Kiko and the Hand”.

⁽¹⁷⁾ Program umiejętności budujących bezpieczeństwo osobiste, stosowany w Irlandii w szkołach podstawowych w ramach zapobiegania wykorzystywaniu dzieci: www.staysafe.ie.

⁽¹⁸⁾ Edukacyjny program o tematyce społecznej, osobistej i zdrowotnej prowadzony w irlandzkich szkołach średnich, którego celem jest wspieranie rozwoju osobistego, zdrowia i dobrego samopoczucia: www.sphe.ie.

⁽¹⁹⁾ Np. sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ do spraw sprzedaży dzieci, dziecięcej prostytucji i pornografii oraz specjalnego przedstawiciela Sekretarza Generalnego ds. przemocy przeciw dzieciom dotyczący przyjaznego dzieciom mechanizmu doradztwa, składania skarg i zgłaszania: <http://www.2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/16session/A-HRC-16-56.pdf>. Ponadto zob. wytyczne rezolucji ONZ ECOSOC 2005/20 w sprawie środków ochrony dzieci będących ofiarami i świadków przestępstw: www.un.org/docs/ecosoc/documents/2005/resolutions/Resolution%202005-20.pdf.

4.6 EKES wspiera takie przedsięwzięcia jak program „Bezpieczny Internet” Komisji Europejskiej⁽²⁰⁾, Insafe⁽²¹⁾ i INHOPE⁽²²⁾, sieci propagujące bezpieczne korzystanie z internetu przez dzieci i całe społeczeństwo⁽²³⁾.

5. Część 2: Egzekwowanie prawa i inne struktury wsparcia

5.1 EKES zaleca spójne dla państw członkowskich podejście dotyczące egzekwowania prawa, wymiany informacji oraz współpracy pomiędzy służbami policyjnymi i zarejestrowanymi organizacjami międzynarodowymi. Powinno ono uwzględniać dwustronne porozumienia o współpracy, skuteczniejsze narzędzia teleinformatyczne pozwalające na lokalizację i ulepszone mechanizmy nadzoru. Opóźnienia w procedurze sądowej mogą odstraszać od zgłaszania przypadków wykorzystywania. Nadanie priorytetowego charakteru przypadkom seksualnego wykorzystywania dzieci pozwoliłoby skrócić czas oczekiwania. Należy poważnie rozważyć możliwość prowadzenia procesów sądowych bez udziału ofiary. Trzeba pilnie przeprowadzić szkolenie personelu zajmującego się egzekwowaniem prawa w zakresie seksualnego wykorzystywania dzieci, a także opracować procedury przesłuchiwania pozwalające uniknąć wtórnej wiktymizacji. Spójne standardy ogólnoeuropejskie pomogą powstrzymać sprawców od przemieszczania się po państwach członkowskich. Na poziomie globalnym, w ramach przeprowadzonej niedawno przez Europol i inne jednostki operacji „Rescue”, zidentyfikowano ponad 200 dzieci⁽²⁴⁾. To dowód na to, że Unia Europejska może przewodniczyć takim działaniom.

5.2 Należy koniecznie ustanowić spójne podejście do weryfikowania wszystkich osób pracujących z dziećmi i usunąć luki prawne między państwami członkowskimi. Sprawdzanie informacji o poszczególnych osobach z punktu widzenia przestępstw z udziałem dzieci musi być obowiązkowe. Dotyczy to również osób uznanych za zagrożenie dla dzieci, choć nie zostały one skazane za molestowanie. Podobnie jak w swojej poprzedniej opinii⁽²⁵⁾, Komitet nawiązuje do modelu umów o ochronie publicznej angażujących wiele agencji (MAPP) ⁽²⁶⁾.

5.3 Uruchomiono ogólnoeuropejski telefon interwencyjny w sprawie zaginionych dzieci. Działa on jednak tylko w 16 państwach członkowskich, dlatego też pozostałe 11 państw musi podjąć natychmiastowe działania i udostępnić podobną

⁽²⁰⁾ http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/index_en.htm.

⁽²¹⁾ Europejska sieć ośrodków informacyjnych propagujących bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z internetu przez młodzież: www.saferinternet.org.

⁽²²⁾ Projekt pozwalający na anonimowe zgłaszanie materiałów internetowych zawierających treści związane z wykorzystywaniem seksualnym dzieci: www.inhope.org.

⁽²³⁾ Podobny projekt organizacji pozarządowej jest prowadzony przez belgijskie „Child Focus”.

⁽²⁴⁾ W operacji policyjnej przeprowadzonej na skalę światową zidentyfikowano i uratowano ponad 200 dzieci: <https://www.europol.europa.eu/content/press/more-200-children-identified-and-rescued-worldwide-police-operation-465>.

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 317 z 23.12.2009, s. 43–48.

⁽²⁶⁾ Model używany w Wielkiej Brytanii, angażujący liczne agencje do oceny przestępców seksualnych i nadzoru nad nimi w danej społeczności.

usługę dobrej jakości⁽²⁷⁾. Należy przeznaczyć na nią odpowiednie zasoby i wyposażyć w niezbędne zaplecze techniczne. Należy także rozważyć rozszerzenie tej usługi na kraje nienależące do UE.

5.4 Choć poszczególne kraje członkowskie wypracowały skuteczne modele pracy⁽²⁸⁾, EKES zaleca ustanowienie skoordynowanego, ogólnoeuropejskiego systemu powiadamiania o zaginionych dzieciach, na wzór „Amber Alert” w Stanach Zjednoczonych⁽²⁹⁾.

5.5 EKES ponownie wzywa do ustanowienia międzynarodowego organu ścigania, który będzie zajmował się przypadkami wykorzystywania seksualnego dzieci na całym świecie, identyfikacją ofiar oraz ściganiem sprawców⁽³⁰⁾.

6. Część 3: Rola społeczeństwa obywatelskiego

6.1 Wszyscy obywatele są odpowiedzialni za zapobieganie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci. EKES zaleca, by agencje rządowe i podmioty społeczeństwa obywatelskiego nadal współpracowały na rzecz wdrażania środków zapobiegających wykorzystywaniu dzieci. EKES popiera takie inicjatywy jak kampania Rady Europy „1 in 5”⁽³¹⁾ i „The Underwear Rule”⁽³²⁾. Na poziomie organizacji pozarządowych ważne przykłady działań społeczeństwa obywatelskiego to „Stop It Now!”⁽³³⁾ oraz specjalne kampanie: przygotowana przez Barnardo’s UK „Cut Them Free”⁽³⁴⁾ i wspólna akcja ECPAT International i The Body Shop zatytułowana „Stop Sex Trafficking of Children and Young People”⁽³⁵⁾.

6.2 Pracodawcy, związki zawodowe i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego są zobowiązane do ustanowienia jasnych standardów miejsc pracy i zagwarantowania braku tolerancji dla seksualnego wykorzystywania dzieci⁽³⁶⁾. Zapobieganie temu przestępstwu to dla pracodawców kwestia społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Ważną rolę odgrywają także turystyka i hotelarstwo⁽³⁷⁾. EKES proponuje podpisanie

⁽²⁷⁾ http://www.missingchildreneurope.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=46:news01&catid=1:latest-news&20Itemid=68.

⁽²⁸⁾ Np. belgijski „Child Alert”: www.childalert.be.

⁽²⁹⁾ www.amberalert.gov.

⁽³⁰⁾ Zob. przypis 1.

⁽³¹⁾ EKES podjął się przetłumaczenia dokumentów tej kampanii Rady Europy na różne języki.

⁽³²⁾ www.coe.int/t/dg3/children/1in5/default_en.asp i www.underwearrule.org.

⁽³³⁾ Kampania zorganizowana w Zjednoczonym Królestwie i Irlandii realizowana przez Fundację „Lucy Faithfull Foundation”, mająca na celu zapobieganie seksualnemu wykorzystywaniu dzieci: www.stopitnow.org.uk i www.lucyfaithfull.org.

⁽³⁴⁾ www.barnardos.org.uk/get_involved/campaign_form/cutthemfree.htm.

⁽³⁵⁾ Kampania globalna, w ramach której udało się uzyskać 2,3 mln podpisów w UE (stan z 22 czerwca 2011 r.).

⁽³⁶⁾ Art. 3, protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii.

⁽³⁷⁾ Np. Accor Hotels i Światowa Organizacja Turystyki.

przez organizację proponowanej już przez siebie deklaracji⁽³⁸⁾, włączonej w bazę danych zebranych przez Komitet sprawdzonych rozwiązań w państwach członkowskich. Komitet⁽³⁹⁾ ponownie podkreśla potrzebę przeznaczenia kolejnych funduszy na rozszerzenie i rozwijanie programów realizowanych przez partnerów społeczeństwa obywatelskiego.

6.3 Należy przeprowadzić globalną publiczną kampanię uświadamiającą na temat zgłaszania przypadków seksualnego wykorzystywania dzieci, w ramach której udostępniono by darmowy międzynarodowy telefon interwencyjny i formularz do zgłoszeń online⁽⁴⁰⁾. Kampania mogłaby działać podobnie jak sieć udostępniona przez „Child Helpline International”. **Telefon** interwencyjny musi mieć odpowiednie zaplecze techniczne.

6.4 Społeczeństwo obywatelskie i rządy mogą przyczynić się do zwiększania świadomości istnienia problemu wykorzystywania seksualnego dzieci i do krzewienia kultury prewencji dzięki popularyzowaniu Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci, który obchodzony jest co roku 19 listopada⁽⁴¹⁾.

7. Część 4: Badania i normy

7.1 EKES wzywa do intensyfikacji działalności naukowej tej dziedzinie, która zaradziłaby brakowi danych dotyczących seksualnego wykorzystywania dzieci, umożliwiłaby lepsze określenie profilu ofiary i sprawców oraz wymianę sprawdzonych rozwiązań. Obecnie wiele danych pochodzi od organów ścigania. Należy założyć europejskie biuro informacyjne, które informowałoby o badaniach, strategiach i praktycznym aspekcie prewencji z zakresu seksualnego wykorzystywania dzieci, na

podobnej zasadzie jak australijskie „National Child Protection Clearinghouse”⁽⁴²⁾ lub amerykańskie „Child Welfare Information Gateway”⁽⁴³⁾. W ten sposób wykorzystano by prace przeprowadzone w ramach osobnych projektów, takich jak „European Online Grooming Project” lub działania prowadzone na szczeblu krajowym, np. belgijskie „Child Focus”⁽⁴⁴⁾. Wspólne ogólnoeuropejskie definicje pomogłyby w propagowaniu wymiany i ulepszyłyby porównywalność danych.

7.2 Badania z zakresu seksualnego wykorzystywania dzieci powinny uwzględniać ich poglądy i opinie⁽⁴⁵⁾.

7.3 EKES wzywa do jasnego określenia ogólnoeuropejskich standardów bezpieczeństwa w internecie. W kontekście *zachęcania dostawców usług internetowych do dobrowolnego opracowania kodeksów postępowania oraz wytycznych w zakresie blokowania dostępu do takich stron internetowych*⁽⁴⁶⁾, EKES podkreśla, że priorytetem musi być usunięcie treści u źródła, a dopiero gdy okaże się to niemożliwe (poza UE), zablokowanie dostępu do takich stron. Na terenie UE powinno stać się to wymogiem prawnym jeżeli przemysł, dostawcy usług internetowych, podmioty gospodarcze i finansowe, takie jak firmy wydające karty kredytowe, rzeczywiście poważnie podchodzą do swojego zobowiązania zwalczania wykorzystywania seksualnego dzieci. EKES zachęca serwisy społecznościowe do zaakceptowania zasad zawartych w dokumencie „Safer Social Networking principles for the EU”⁽⁴⁷⁾.

7.4 Komitet zwraca się do Komisji Europejskiej o skoordynowane działania na rzecz spójnego podejścia w całej UE.

Bruksela, 26 października 2011 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽³⁸⁾ Załącznik 1 do opinii EKES-u w sprawie ochrony dzieci zagrożonych przez podróżujących przestępców seksualnych (Dz.U. C 317, z 23.12.2009, s. 43–48).

⁽³⁹⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁴⁰⁾ Zob. przypis 25.

⁽⁴¹⁾ http://www.woman.ch/index.php?page=children_19nov&hl=en.

⁽⁴²⁾ www.aifs.gov.au/nch.

⁽⁴³⁾ www.childwelfare.gov/index.cfm.

⁽⁴⁴⁾ www.stopchildporno.be.

⁽⁴⁵⁾ Art. 12, konwencja ONZ o prawach dziecka.

⁽⁴⁶⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁴⁷⁾ http://ec.europa.eu/information_society/activities/social_networking/docs/sn_principles.pdf.